

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 004408 20 Uvp
Banjaluka, 19.01.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Radmile Dmitrović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi N. a.d. u stečaju T., Ulica T. b. broj ..., koga zastupa punomoćnik D. S., advokat iz T., (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 21.04/476-22/19 od 01.07.2019. godine, tužene Uprava ... B., u predmetu pretvaranja prava korišćenja u pravo svojine, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 004408 19 U od 26.11.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 19.01.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Područna jedinica T. broj 21.47/476-60/18 od 07.03.2019. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužioca za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine na nekretninama upisanim u zk. ul. br. 67 k.o. T., zk. ul. br. 69 k.o. T., zk. ul. br. 18 k.o. Č. i zk. ul. br. 211 k.o. Č., na kojima je u „B“ listu upisana državna svojina sa 1/1 dijela, a u „C“ listu pravo korišćenja u korist tužioca sa 1/1 dijela.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupila tužena kada je ostavila na snazi rješenje prvostepenog organa od 07.03.2019. godine, jer je za svoju odluku dala valjane, na zakonu zasnovane razloge. Sud je interpretirao tok upravnog postupka iniciranog zahtjevom tužioca podnesenim dana 21.12.2018. godine kojim je zatražio pretvaranje upisanog prava korišćenja u pravo svojine na nepokretnostima uknjiženim u zk. ul. broj 67 i 69 k.o. T., te zk. ul. broj 18 i 211 k.o. Č. u smislu odredbe člana 324. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 i 60/15 - u daljem tekstu: Zakon o stvarnim pravima), čiji sadržaj nije sporan, podržavajući stav tužene da primjeni ove odredbe nema mjesta u konkretnom slučaju, jer tužilac kao privatizovano preduzeće, pravo svojine na predmetnim nepokretnostima može utvrditi u posebnom upravnom postupku koji se vodi u smislu odredbe člana 8a. Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 51/06, 1/07, 53/07, 41/08, 58/09, 79/11 i 28/13 - u daljem tekstu: Zakon o privatizaciji državnog kapitala), koja u osnovi propisuje da privatizovano preduzeće stiče pravo svojine na onim nepokretnostima koje su bile obuhvaćene Programom privatizacije odobrenim od strane Direkcije zaprivatizaciju R. S., o čemu se izdaje uvjerenje IRB R. S., koje je neophodno priložiti. U prilog ovom pravilnom stavu tužene, po mišljenju suda, ide i okolnost da je Okružni privredni sud u Trebinju rješenjem broj 62 0 Ps

011897 18 Ps od 19.10.2018. godine, po prijedlogu R. S., tužiocu odredio privremenu mjeru zabrane raspolaganja predmetnim nepokretnostima dok se pravosnažno ne okonča postupak koji se treba voditi u smislu odredbe člana 8a. Zakona o privatizaciji državnog kapitala, a u okviru koga će se utvrditi da li je tužilac stekao pravo svojine na istim.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac osporava zakonitost iste zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu interpretira tok upravnog postupka, kao i utvrđenja organa uprave koja je podržao nižestepeni sud, iako ista nisu pravilna. Ističe da se organi i sud pozivaju na odredbu člana 8a. stav 1. i 2. Zakona o privatizaciji državnog kapitala, pri čemu uporno „bježe“ od podnesenog zahtjeva tužioca koji se poziva na odredbu člana 324. Zakona o stvarnim pravima. Sud ovu odredbu ignoriše i izbjegava obrazlažući to navodnom činjenicom da se pitanje svojine na predmetnim nepokretnostima nije moglo riješiti odvojeno od pitanja vlasničke transformacije preduzeća u državnoj svojini, odnosno od procesa privatizacije. Ukazuje da nijednim propisom nije regulisano da se pitanje vlasničkih odnosa mora eksplicitno povezivati sa pitanjem vlasničke transformacije državnih preduzeća, odnosno sa procesom privatizacije. Ističe da nižestepeni sud na strani 5 obrazloženja presude navodi da nije sporno da je stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima dozvoljeno da se pravo upravljanja, korišćenja ili raspolaganja pretvara u pravo svojine njegovog dotadašnjeg nosioca ili pravnog sljednika, ako te stvari mogu biti predmet svojine i ako posebnim zakonom nije drugačije propisano. Međutim, isti sud neosnovano i neargumentovano, bez pozivanja na bilo koju zakonsku ili podzakonsku odredbu i dalje tvrdi da je neophodno pribaviti uvjerenje IRB. R. S.. Obzirom da ovo pitanje nije riješeno nijednim zakonskim ili podzakonskim propisom, očigledno je da ne mora biti ispunjen ovaj uslov da bi se zahtjevu tužioca za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine na predmetnim nepokretnostima udovoljilo. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine, te predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak.

Tužena u odgovoru na zahtjev navodi da ostaje kod razloga datih u obrazloženju osporenog rješenja.

Zainteresovano lice, R. S., koju zastupa Pravobranilaštvo R. S., Sjedište zamjenika T., nije dostavila odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 01.07.2019. godine, uz iznošenje razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Ispravan je zaključak nižestepenog suda da u konkretnom slučaju nisu ispunjeni uslovi za usvajanje zahtjeva tužioca u smislu odredbe člana 324. Zakona o stvarnim pravima, čiji sadržaj nije sporan. Odredba člana 324. stav 1. Zakona o stvarnim pravima na koju se tužilac poziva propisuje da ako posebnim zakonom nije drugačije propisano, pravo upravljanja, korišćenja ili raspolaganja kao osnovno pravo na stvarima u društvenoj, odnosno državnoj svojini, koje do stupanja na snagu ovog zakona nisu postala svojina drugog lica, pretvara se u pravo svojine njegovog dosadašnjeg nosioca ili njegovog pravnog sljednika, ako te stvari mogu biti predmet svojine.

Pravilnim i dosljednim tumačenjem ove odredbe sasvim je jasno da se ista odnosi samo na one stvari, ovdje nepokretnosti, koje su u režimu društvene, odnosno državne svojine, na kojima je podnositelj zahtjeva upisan kao nosilac prava upravljanja, korišćenja ili raspolaganja, koje mogu biti predmet svojine i koje do stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima nisu postale svojina drugih lica, a koji posljednji uslov u konkretnom slučaju nije ispunjen.

Navedeno je pravilno utvrdio prvostepeni organ koji je dana 01.02.2019. godine izvršio uviđaj na licu mjesta uz učešće vještaka geodetske struke koji je identifikovao nepokretnosti upisane u zk. ul. broj 67 i 69. k.o. T., jasno utvrđujući da su u pitanju parcele, odnosno građevinsko zemljište na kojem su izgrađeni brojni poslovno-stambeni i stambeni objekti sa dvorištima, zgrade, objekti infrastrukture i objekti drugih privrednih društava koje je sve nabrojao, što tužilac nije osporio, uz navod da „usvajanjem njegovog zahtjeva vlasnici stanova, odnosno poslovnih prostora i drugih objekata neće biti uskraćeni za prava koja im po zakonu pripadaju na predmetnom zemljištu”, što je protivrječno samo sebi, jer bi suprotnom odlukom prvostepenog organa i usvajanjem zahtjeva, tužilac na osnovu upisanog „golog” prava korišćenja u zemljišnoj knjizi stekao pravo svojine na imovini koja je očigledno postala svojina drugih lica prije stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima.

Isti su razlozi za nemogućnost primjene odredbe člana 324. stav 1. Zakona o stvarnim pravima na nepokretnosti upisane u zk. ul. broj 18 i 211 k.o. Č., jer iste prema identifikaciji vještaka geodetske struke izvršenoj na uviđaju dana 01.02.2019. godine ne predstavljaju građevinsko, nego poljoprivredno zemljište na kojem pravo svojine ne može steći tužilac kao privatizovano preduzeće, jer to zemljište uživa poseban pravni tretman i kao takvo nije ni moglo biti predmet privatizacije, kako je to pravilno utvrdio i obrazložio prvostepeni organ, a podržala tužena osporenim aktom.

Zbog navedenog se konačno ukazuje pravilnim zaključak organa uprave koji je podržao nižestepeni sud, da se u konkretnom slučaju pitanje prava svojine tužioca na nepokretnostima koje su predmet zahtjeva isključivo može rješavati u okviru drugog upravnog postupka, koji se pokreće i vodi u skladu sa odredbom člana 8a. Zakona o privatizaciji državnog kapitala i koji tužiocu stoji na raspolaganju.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje iste odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Radmila Dmitrović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić